

Åtgärdslista vid vinterkräksjuka – SÄBO och korttidsenhet

Praktisk tillämpning av åtgärder vid vinterkräksjuka som komplement till rutinen Tarmsmitta.

Åtgärder vid misstanke om vinterkräksjuka

För att minimera risken för smittspridning vårda efter symtom - invänta inte provsvar! Vid symtom hos flera vårdtagare, se även [tilläggsåtgärder vid utbrott](#) på sidan 2. Vinterkräksjuka får aldrig hindra adekvat medicinskt omhändertagande av vårdtagare.

Informera

- Sjuksköterska.
- Enhetschef.
- Ansvarig läkare, varje nytt fall.
- Personer som kan komma i kontakt med sjuk vårdtagare (till exempel fysioterapeut, arbetsterapeut, lokalvårdare).

Vårdtagarnära åtgärder

- Vårdtagare med symtom ska vistas på sitt rum, gärna med stängd dörr och med egen/avdelad toalett. Alla måltider intas på rummet till och med 48 timmar efter symtomfrihet.
- Följ [Grundläggande vårdhygieniska rutiner](#) med tillägg av handtvätt med tvål och vatten.
- Allt material som behövs ska finnas inne hos varje vårdtagare.
  - Handdesinfektionsmedel
  - Flytande tvål
  - Pappershanddukar
  - Handskar
  - Engångsplastförkläde
  - Virkon eller Incidin Oxyfoam S
- Påminn och hjälp vårdtagarna att tvätta händerna regelbundet, särskilt före måltid och efter toalettbesök.
- När vårdtagare tillfrisknat, duscha och byt kläder/sängkläder, handdukar, toaletttrulle med mera.

Personal

- Personal som tar hand om sjuka vårdtagare ska inte hantera livsmedel. Gäller dygnets alla 24 timmar.

Daglig städning och punktdesinfektion

- Använd Incidin Oxyfoam S eller Virkon.
- Bearbeta, gnugga alla ytor noggrant!
  - Ytor som ofta berörs med händerna torkas av dagligen samt vid behov. Till exempel kranar, handtag och hjälpmedel.
- Rengör enligt rutin för [Städning](#) och slutstädning med ovanstående medel. Golvet rengörs med rengöringsmedel som vanligt. Städpersonal kan städa om punktdesinfektion genomförts enligt ovan. Använd rumsbunden städutrustning inklusive golvmopp. Rengör och desinfektera utrustningen efter städning.

Tvätthantering

- Tvätt läggs i tvättsäck eller tvättkorg på rummet innan den tas ut till tvättstugan.
- Tvätta snarast vid minst 60 grader.
- Kraftigt förorenad tvätt tvättas separat.

Avfall

- Avfall läggs i soppåse som knyts ihop inne på rummet och därefter hanteras som vanliga sopor. Kasta smutsiga handskar i avfallspåsen innan den knyts ihop.

Symtomfria vårdtagare

- Vårdtagare på samma enhet kan genomgå undersökning, behandling, rehabiliterande åtgärd eller gå till daglig verksamhet.
- Symtomfria vårdtagare kan äta i gemensam matsal under förutsättning att de inte delar toalett med den sjuke.

Om vårdtagare på flerbäddsrum insjuknar med diarré/kräkning bör vårdtagaren omgående flyttas till eget rum med egen toalett. Övriga vårdtagare på rummet betraktas som utsatta för smitta och informeras om att vara observanta på symtom som diarré/kräkning. Placera inte någon vårdtagare på den insjuknades plats de närmsta 48 timmarna.

Tilläggsåtgärder vid utbrott, magsjuka hos flera vårdtagare

Informera

- Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS).
- Besökare (skylt på dörr till enheten).
- Hygiensjuksköterska vid behov.

Personal

- Avdela personal som enbart sköter vårdtagare med vinterkräksjuka. Den personalen får inte hantera livsmedel och inte heller ta hand om andra friska vårdtagare. Gäller dygnets alla 24 timmar och avslutas efter 48 timmars symtomfrihet.
- Kan äta egen medhavd mat eller äta i gemensam personalmatsal. Drycker från förpackningar, termos eller kaffeautomat går bra att dricka.
- Fortsätt med avdelad personal i köket ytterligare 3 dagar efter att sista vårdtagaren har tillfrisknat.
- Personal med symtom ska genast gå hem. Symtomfrihet i 48 timmar innan återgång i arbete.
- Personal som har vinterkräksjuka anhöriga kan arbeta så länge de inte själva har symtom.
- Personal som arbetar på enhet med utbrott av vinterkräksjuka bör inte arbeta på annan enhet samma dag. Extrapersonal, exempelvis timanställda, studenter med flera, bör inte vårda sjuk vårdtagare.
- Personal som till exempel fysioterapeut, läkare, biståndsbedömare, bör undvika direktkontakt med sjuk vårdtagare. De kan gå in på enheten och träffa friska patienter och personal.

Livsmedel

- Personal som hanterar mat bör inte delta i omvårdnadsarbetet.
- Ingen bufféserving eller kaffevagn.
- När flera vårdtagare insjuknar på enheten avbryts gemensamma måltider i matsalen.
- Överväg möjligheten att beställa färdigbredda smörgåsar till frukost och övriga måltider från centralkök (om detta finns), eller få hjälp av personal från avdelning utan vinterkräksjuka. Ha så lite mathantering som möjligt på enheten.
- Enportionsförpackade livsmedel bör eftersträvas, till exempel smör, ost, sockerbitar med mera.
- Vårdtagare eller anhöriga ska inte vistas i enhetens kök.
- Se även rutin om [Livsmedelshygien](#).
- Fortsätt med dessa rutiner 3 dagar efter att sista vårdtagaren har tillfrisknat.

Dokumentation

- För loggbok över insjuknade vårdtagare.
- Dokumentera på internet om er förvaltning har sådan rutin.
- Vid byte av vårdform – informera mottagande enhet om pågående vinterkräksjuka på aktuell enhet.

Symtomfria vårdtagare

- Utbrottets omfattning styr om symtomfria vårdtagare på samma enhet kan genomgå undersökning, behandling eller gå till daglig verksamhet. Fortlöpande ställningstagande beroende på omfattning. Mottagande enhet ska informeras.

Intagningsstopp på korttidsenhet

Överväg intagningsstopp när vårdtagare insjuknar på flera olika vårdrum på enheten där man inte kan se ett samband i smittspridningen. Beslut om eventuellt intagningsstopp fattas av verksamhetsledning i respektive stadsdel/kommun enligt lokal rutin.

Vårdtagare som skickas till sjukhus eller byter boende i kommunen

När vårdtagare har eller har haft vinterkräksjuka, eller vårdats på enhet/avdelning med utbrott av vinterkräksjuka, skickas till sjukhus eller byter boende i kommunen, ska mottagande enhet informeras.

Utskrivning till korttidsenhet eller permanentboende i ett SÄBO från enhet som har eller har haft vinterkräksjuka

- Vårdtagare som haft vinterkräksjuka kan skrivas ut till permanentboende i ett SÄBO. Arbeta utifrån vårdtagarnära åtgärder enligt ovan tills vårdtagaren har varit symtomfri i 48 timmar. Vårdtagare får inte skrivas ut till korttidsenhet förrän efter 48 timmars symtomfrihet.
- Vårdtagare som inte haft vinterkräksjuka får skickas till permanentboende i ett SÄBO och korttidsenhet. För att vara förberedd på om vårdtagaren skulle insjukna är det bra att vara uppmärksam på symtom (diarré/kräkning) efter hemkomst.
- Vårdtagare som delat rum eller toalett med person som haft vinterkräksjuka de senaste 48 timmarna bör enbart skrivas ut under förutsättning att eget rum med egen toalett kan erbjudas.
- Avdelning på sjukhus som har intagningsstopp bör inte skriva ut någon till korttidsenhet, men kan skriva ut till permanentboende i SÄBO.